

Bezoekersgids

museum
voor modern
realisme
kasteel ruurlo

Welkom in Museum MORE Kasteel Ruurlo

Sinds de opening in 2015 is Museum MORE in Gorssel het grootste museum voor modern realisme in Europa. Twee jaar later opende ook Kasteel Ruurlo, de tweede locatie van Museum MORE. Hier is een groot deel van de collectie kunstwerken van de kunstenaar Carel Willink en de creaties van ontwerper Fong Leng te zien. Ook het kasteel zelf is bijzonder: in het rijksmonument zijn maar liefst vijf eeuwen bouwgeschiedenis zichtbaar.

Kasteel Ruurlo

Wanneer het precies is gebouwd is niet bekend, maar Kasteel Ruurlo staat vermeld in een document uit 1326. Het is waarschijnlijk vernoemd naar zijn eerste bewoners, de familie Van Roderlo. Rond 1420 kwam het kasteel in handen van Jacob van Heeckeren. Ruim vijf eeuwen bleef het in het bezit van dit beroemde adellijke riddersgeslacht. Joost van Heeckeren (1546–1619), 'Jonker Joost', verbouwde het kasteel, dat er nu grotendeels nog zo uit ziet als in zijn tijd.

In de jaren 1980 is het kasteel verbouwd tot gemeentehuis van Ruurlo. Na een fusie met andere gemeenten verloor het die functie in 2005. Sindsdien raakte het gebouw in verval. Dankzij een particulier initiatief is het kasteel vanaf 2013 gerestaureerd en heringericht als museum, om het oeuvre van Carel Willink tentoon te stellen en exposities met modern realistische kunst te maken. In 2017 openden de kasteeldeuren voor het publiek.

Colofon

Tekst: Museum MORE
Redactie: Aukje Vergeest
Ontwerp: Studio Berry Slok
Fotografie: Museum MORE, Peter Cox,
Eva Broekema, Joop van Putten,
Jemima de Jonge.

Voor alle afgebeelde werken van
Carel Willink geldt: © Mrs. Sylvia Willink,
c/o Pictoright Amsterdam 2025
Carel Willink®

Schrijf je in voor de nieuwsbrief:
www.museummore.nl/nieuwsbrief

  @museummore

Wil je op bezoek komen met je schoolklas?
Kijk op: [www.museummore.nl/
schoolbezoek-en-educatie/](http://www.museummore.nl/schoolbezoek-en-educatie/)

Zaal huren voor een vergadering, trouwerij
of event?
Kijk op: [www.museummore-kasteelruurlo.nl/
vergadering-en-event/](http://www.museummore-kasteelruurlo.nl/vergadering-en-event/)

Zelfportret (onvoltooid)
1918 | olieverf op paneel

Portretbuste Carel Willink
Sylvia Willink (1944)
1977 | brons

Statue bij lustslot
1935 | olieverf op doek

Straat met standbeeld
1934 | olieverf op doek

Bank van Philadelphia
1928 | olieverf op doek | langdurig bruikleen
particuliere collectie

Zelfportret met schedel
1936 | olieverf op doek

1 Carel Willink (1900–1983)

Museum MORE heeft de grootste collectie werken van Carel Willink ter wereld: ongeveer 50 schilderijen en ruim 100 werken op papier. Vanwege de mysterieuze en onwerkelijke sfeer in zijn werk werd Willink magisch realist genoemd. Zelf had hij het liever over 'imaginair realisme': hij schilderde de werkelijkheid vanuit zijn verbeelding. Hij raakte bekend als schilder van landschappen met donkere wolkenluchten en monumentale architectonische decors, later ook als portretschilder. In Kasteel Ruurlo zijn voorbeelden uit Willinks hele carrière te zien, van jeugdwerken tot en met zijn laatste schilderij.

BEL-ETAGE EN TROUWZAAL

Deze verdieping wordt de *bel-etage* genoemd, 'mooie verdieping' op z'n Frans. Hier ontving de adellijke familie Van Heeckeren eeuwenlang hun gasten. De meeste plafonds op deze verdieping zijn in de eerste helft van de 18de eeuw voorzien van een stucplafond. Een voorbeeld daarvan is te zien in de grote zaal tegenover de eerste museumzaal. Dit plafond is in 1750 gemaakt en laat een rustende Venus zien. In de tijd dat het kasteel gemeentehuis was, werd deze zaal gebruikt als trouwzaal. Tegenwoordig is het kasteel nog altijd populair als romantische trouwlocatie.

De klok
1921 | olieverf op board

Huisje met open deur
1928 | olieverf op doek

Compositie
1924 | olieverf op doek

Portret van Kees Schrikker
juni 1919 | olieverf op doek

2 Willinks vroege jaren

Na eerst een studie medicijnen en bouwkunde te hebben geprobeerd, volgde Willink van 1920 tot 1923 de Volkshochschule in Berlijn, waar hij les kreeg van Hans Baluschek. In Berlijn waren verschillende nieuwe kunststromingen in ontwikkeling: expressionisme, dada, futurisme en constructivisme. Willink experimenteerde met verschillende van deze nieuwe vormen en kunstopvattingen, zoals te zien is aan de vroege werken in deze zaal.

ENGELSE LANDSCHAPSTUIN

De tuin rondom Kasteel Ruurlo is door de eeuwen heen aangepast aan de tijd en de smaak van de bewoners. De typische 18de-eeuwse strakke Franse tuin met rechthoekige indeling werd rond 1815 veranderd in een Engelse landschapstuin die juist asymmetrisch is, met slingerende paden en vijvers. Bij de laatste restauratie van het park zijn die kenmerken intact gelaten.

Veldboeket
1928 | olieverf op doek

Liggend naakt
Johan Polet (1894–1971)
1934 | brons

Rustende Venus
1931 | olieverf op doek

Berglandschap
1938 | olieverf op doek

Landschap met vechtenden
1937–1938 | olieverf op doek

Portret van mr. J. Th. Stakenburg
1941 | olieverf op doek
langdurig bruikleen collectie
familie Stakenburg

3 Willink en de bange jaren 30

'Mijn zucht, schilderijen te maken, die technisch zo af waren dat zij een tijdlang mee konden, is eerder geboren uit een uiterst pessimistisch levensbesef, dan uit een optimistisch geloof in een betere toekomst. Zij waren de enige reële objecten tussen alle onzekerheden.'

Vanaf midden jaren 1920 ging Willink realistischer schilderen. Daarmee volgde hij de internationale trend. Willink bezag de wereld met een pessimistische blik, deels ook door de oorlogsdreiging in de jaren 1930. Geïnspireerd door de Italiaanse schilder Giorgio de Chirico beeldde Willink verlaten straten, pleinen en parken af, die uiteindelijk zijn handelsmerk werden. Ook bestudeerde hij schilderijen van oude meesters. Hij probeerde hun technische perfectie te bereiken, omdat hij werken wilde nalaten die 'een tijdlang meekonden'.

4 Willink in de oorlogsjaren

In deze zaal is het eerste portret te zien dat Willink in opdracht schilderde. De schilder en de destijds 24-jarige Johan Stakenburg kenden elkaar van De Kring, een Amsterdamse kunstenaarssociëteit. In de moeilijke oorlogsjaren liet Stakenburg zich door Willink portretteren; zo verdiende deze wat geld. Na de Tweede Wereldoorlog zou Willink een veelgevraagd portrettist worden en daarmee het grootste deel van zijn inkomen verdienen.

STUCPLAFOND

In deze zaal is het originele stucplafond uit 1717 te zien. De vorm van de decoratie is gespiegeld in de moderne houten vloer uit 2017. Deze vormen zijn gelaserd uit eikenhout en op verschillende manieren bewerkt, waardoor contrasterende kleuren ontstonden. De lelieachtige donkere bloemen springen eruit. Ook op andere plekken zijn de patronen in de vloer 'weerspiegelingen' van de 18de-eeuwse stucplafonds.

Zebra's in rood rotslandschap
1958 | olieverf op doek

Landschap met kerncentrale
1982 | olieverf op doek

Portret van ir. H.I. Keus
1955 | olieverf op doek

Portret van een jongeman
1942 | olieverf op doek

Portret van dr. A.G.M. Huijsmans-Evers
1961 | olieverf op doek

Kameel in het park van Versailles
1956 | olieverf op doek

5 Willink na 1940

Carel Willink bleef tijdens en na de Tweede Wereldoorlog in zijn eigen stijl doorwerken. Hoewel het grote publiek hem bleef bewonderen, vonden kunstkenneren hem ouderwets. De internationale beweging van CoBrA was intussen populair; totale geestelijke en artistieke vrijheid en spontaniteit stonden hierbij centraal. Zo ongeveer het tegenovergestelde van Willinks ambachtelijke manier van werken en zijn precieze techniek. Na de oorlog groeide Willinks reputatie voornamelijk als portrettist: hij was een veelgevraagd portretschilder. Pas tegen het eind van zijn leven kreeg ook zijn 'vrije' werk meer waardering. *Landschap met kerncentrale* is zijn laatste voltooide schilderij.

KOOPJE

De omliggende versieringen boven de deuren zijn 'papiers peints' (beschilderde papieren) van rond 1808–1820. Die naam is verwarrend, want het is een soort bedrukt behangpapier dat in grote oplage werd gemaakt. Veel goedkoper dan schilderijen. Zou de schilder op het laatst pas hebben bedacht dat er ook nog bloemen in de vaas moesten?

Luipaardmantel II
Fong Leng (1937)
1997 | half synthetisch
satijn, leer, suède

Parasol
Fong Leng (1937)
1979 | halfsynthetisch satijn,
leer

Chinees liefdespaar
Fong Leng (1937)
1972 | leer, zijde

Rode bontmantel
Fong Leng (1937)
1975 | schapenvacht,
halfsynthetisch satijn,
pailletten

6 Fong Leng

Willink is vier keer getrouwd: de veel jongere Mathilde de Doelder was zijn derde vrouw. Tijdens hun relatie kocht Willink creaties van verschillende ontwerpers voor haar. Om die dure kleding te kunnen betalen paste hij ook de prijzen van zijn schilderijen aan. Vanaf 1971 droeg Mathilde Willink-de Doelder voornamelijk ontwerpen van Carla Maria Fong Leng Tsang. Deze Chinees-Nederlandse ontwerper noemde zich kortweg Fong Leng.

Haar unieke, handgemaakte kledingstukken zijn geïnspireerd op Japanse en Chinese prenten, exotische planten en dieren, gewaden uit India en Afrikaanse landen en de organische vormen van de art nouveau. Fong Leng maakt gebruik van verschillende materialen (zoals leer, suède, zijde, bont en veren) en technieken (zoals smokwerk, appliqueren en plissé). Tot op de dag van vandaag inspireert Fong Leng jonge modeontwerpers met haar gewaagde en uitbundige ontwerpen.

Museum MORE toont de creaties van Fong Leng afwisselend in verband met de lichtgevoeligheid van het textiel.

ZUILEN

In deze zaal zijn de 18de-eeuwse wanden te zien die bij een restauratie in de jaren 1980 werden herontdekt. Ze zijn geschilderd in de decoratieve Lodewijk-XIV-stijl, met olieverf op stuc. Je ziet bloemstukken en enkele zonnebloemen in een terugkerend decoratief patroon. De om elkaar krullende goudkleurige spiralen lijken wel zuilen. De schilderijen op het plafond zijn uit diezelfde periode.

7 Fong Leng & Paul Huf

Mode- en glamourfotograaf Paul Huf fotografeerde veel van Fong Lengs creaties, vaak met Mathilde Willink-de Doelder als model. Mathilde trok door haar extravagante uiterlijk veel bekijks in Amsterdam begin jaren 1970. De spectaculaire 'jasjurken' met namen als 'Drakenmantel' of 'Azuri fiori' van Fong Leng hielpen daar zeker bij.

Huf was van veel markten thuis: hij maakte (glamour)portretten, reclamecampagnes en glossy modereportages. Zijn beelden zijn theatraal, kleurrijk en esthetisch uitgebalanceerd. In 1975 maakte Huf bovendien de documentaire *Carel Willink: fantastisch realist*, over de schilder en zijn werkwijze.

Paul Huf (1924–2002)

Mathilde Willink-de Doelder met Fong Leng

1974 | kleurenfoto

Portret van Mathilde
1975 | olieverf op doek

Portret van Wilma
1930 | olieverf op doek

Paul Huf (1924–2002)
Mathilde poserend voor haar portret ten voeten uit
1975 | kleurenfoto

Mystère d'une ville
1931 | olieverf op doek

8 De vrouwen van Willink

Carel Willink schilderde zijn opeenvolgende echtgenotes regelmatig: vanaf 1925 kortstondig de onderwijzeres Mies van der Meulen, waarna hij trouwde met de intelligente en charmante Wilma Jeuken. Na dertig jaar huwelijk stierf Wilma. Vervolgens huwde Willink de veel jongere Mathilde de Doelder. Zij trok door haar extravagante uiterlijk veel aandacht. Ze scheidden in 1975. De laatste jaren van zijn leven bracht Willink door met Sylvia Quiël, ook een beeldend kunstenaar. Quiël stond model voor diverse van zijn schilderijen maar maakte zelf ook enkele portretten van de oude schilder (zie zaal 1). Willink overleed in 1983.

FILM- EN TROUWLOCATIE

Kasteel Ruurlo is in 1977 door de gemeente Ruurlo gekocht van de familie Van Heeckeren, die het eeuwenlang in bezit had. Tijdens de jarenlange, ingrijpende verbouwing tot gemeentehuis werden filmopnamen gemaakt voor de Nederlandse televisieserie *De Zevensprong*, naar het gelijknamige spannende kinderboek van Tonke Dragt. Tegenwoordig is het kasteel populair als romantische trouwlocatie.

Jemima de Jonge

TERNAUWERNOOD

Kijkdozen, kamers in kamers en kruiproutes van karton: in de eerste museale solotentoonstelling van Jemima de Jonge (2001) loop je door onwerkelijke werelden op het snijvlak van video, installatiekunst, performance art en theater. In De Jonges immersieve en multidisciplinaire werk is het kantelpunt belangrijk: wanneer slaat iets aangenaams om in iets ongemakelijks? Wanneer verandert iets grappigs in iets tragisch of leidt een gevoel van veiligheid naar een penibele situatie? Vanuit een interesse in de menselijke geest zoekt de kunstenaar naar zowel de verbeelding als de vervreemding van het alledaagse. Verlangen, heimwee, schrikreacties, compulsief gedrag, paranoia: een breed spectrum aan menselijk gevoel en gedrag krijgt in haar werk een plaats.

De Jonges werk voelt als een lucide droom, als het moment tussen waken en slapen of als een overgang van donker naar licht. Ze plaatst je in een tussenwereld, waarin je vooral ervaart en slechts beperkt kunt handelen. Door te spelen met schaal en perspectief kun je je tegelijk reusachtig en piepklein voelen. De kunstenaar speelt zelf de hoofdrollen in al haar werk. Met sets, miniaturen en *green screens* creëert ze een realiteit die afwijkt van de werkelijkheid, maar die toch overtuigt. Ze bouwt spanning op met weinig, door een verfijnd gevoel voor timing en montage. Ze wil je bewust maken van jezelf en je eigen ongemak. Iets klopt er niet... maar wat?

Jemima de Jonge studeerde in 2023 cum laude af aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. In haar nog jonge kunstenaarsloopbaan won ze verschillende prijzen: de Jan Roëde Prijs, de Ron Mandos Residency Award en recentelijk nog de Sacha Tanja Penning.

Kissers Void
2021 | Video-installatie

13 Kissers Void

De Jonges werk is niet met één beschrijving te vangen. Hoewel haar wereld zorgvuldig geconstrueerd is, nodigt ze je uit om je eigen referentiekader mee te brengen en je eigen verbanden te leggen. Hoe vind jij je weg door de gangen vol herinnering en ervaringen? In welke ruimtes zou je langer willen blijven, en waar loop je liever snel doorheen?

Het werk *Kissers Void* verwijst naar liminaliteit: een begrip uit de antropologie dat een tussenfase beschrijft. De fase tussen kind en volwassene bijvoorbeeld. Een liminale ruimte is dan een tussenruimte, een overgang tussen twee plekken waarin een transformatie plaatsvindt. Loop door *Kissers Void* en je stapt een nieuwe realiteit binnen. Voel je je in die nieuwe werkelijkheid nog hetzelfde als wanneer je binnenstapte?

Body of Water (voor Dini)
2023 | Maquette | Lakeside Collection

A Body of Water (voor Dini)

Een terugkerend element in De Jonges werk, is de herhaling. Ons leven zit er vol mee. We ervaren er houvast bij en het helpt ons om het leven te ordenen, maar een teveel aan herhaling zorgt ook voor verveling en afstomping. Waar zit de balans, en waar het omslagpunt? Waar wordt herhaling compulsief? En wat gebeurt er wanneer we denken hetzelfde mee te maken, en daarvoor in de plaats iets anders voorgeschoteld krijgen?

Body of Water (table scene)
2023 | Video-installatie | Collectie CODA Apeldoorn

12 A Body of Water (table scene)

In een krappe ruimte zitten acht mensen te eten. Of is het acht keer dezelfde persoon? Bevinden we ons misschien in iemands hoofd en zijn we onderdeel van iemands fantasie of angstbeeld? In de installatie *Body of Water* verwijst De Jonge onder meer naar de psychische stoornis Pica. Mensen met deze afwijking eten dwangmatig niet-eetbare objecten. Hier is dat karton, het materiaal waar de kunstenaar graag mee werkt. Haar fascinatie voor menselijk gedrag komt op nog een andere manier tot uiting. In acht verschillende rollen beeldt De Jonge verscheidene manieren uit waarop mensen kunnen reageren op een nood-situatie. De één verstijft en is niet aanspreekbaar, terwijl de ander meteen overgaat tot actie.

Uprooted

2021 | Film, 7:24 min.

11 Uprooted

Veel mensen zullen bij het zien van de krappe straatjes in *Uprooted* denken aan oude stadjes in Zuid-Europa, maar zo nachtmerrieachtig als De Jonge ze weergeeft heb je een stadswandeling in Italië of Kroatië waarschijnlijk nog nooit ervaren. Wat doen we hier? Zijn we op zoek naar een uitgang? Worden we achtervolgd? Of bevinden we ons op een filmset en worden we elk moment van de spanning verlost door het aangaan van de lichten? *Uprooted* beweegt tussen extremen: tussen koude en warme tonen, tussen herkenning en verwarring, tussen thuis en verdwaald zijn. En tussen misleiding en verleiding, een motief dat wordt weergegeven in de vorm van de appel.

Nog (Still)
2022 | Video-installatie

Nog (Still)
2022 | Video-installatie

9 Nog (Still)

In de schemerwereld van *Nog (Still)* bevind je je tussen het vertrouwde en het ongewisse. Buiten is het kil en donker, maar binnen danst het warme licht op de kartonnen wanden. Een beslapen bed is onopgemaakt achtergelaten. De schemerig verlichte huiskamer toont geen teken van leven. Toch zou de huiselijke sfeer overwegend veilig kunnen aanvoelen. Buiten klinken voetstappen, of horen we die alleen in ons hoofd? Dreigt er gevaar, en zo ja, waar komt het gevaar vandaan?

Geluid, materiaal en ondersteuning: Sharon Steward en Rutger Zuydervelt.
Programmering: Pyotr Goloub

A Shy Meeting
Maquette en video | Collectie AMC en LAM Lisse

A Shy Meeting

In deze ruimte, die acht keer zo klein is als een werkelijke huiskamer, staat een aantal stoelen klaar in een kring. In de gang zien we een lift vol mensen die onderweg zijn naar een bijeenkomst. Waar ze naar onderweg zijn, blijft ongewis. Staan de stoelen klaar voor hen? Lopen ze ooit nog eens naar binnen? De onrustige herhaling van de liftbeweging staat in contrast met het gebrek aan actie in de kamer zelf.

A Body of Water (stairs)
2023 | Video-installatie

10 A Body of Water (stairs)

Je bent in de laatste ruimte aangekomen. De ontsnapping is binnen handbereik. Er gloort licht aan het einde van de tunnel. Maar er is ook een keuze: we kunnen blijven. Er staat een uitnodigende fauteuil voor ons klaar onder een schemerlamp. Door de kartonnen muren wordt water zichtbaar: een dreiging van buitenaf? We bevinden ons op een tweesprong. Aan de ene kant wacht het vertrouwde, het bekende. Aan de andere kant: het ongewisse, het avontuur.

Jemima de Jonge *Ternauwernood*

Conservator: Sito Rozema, in samenspraak met Jemima de Jonge

Coördinatie: Marieke Ensing

Licht: 50lux

Installatie: Jemima de Jonge, Roberto de Jonge, Buro Bergmans

Audiovisuele techniek: Decilux

Met dank aan: Roberto de Jonge, Pyotr Goloub, Leon Lapa Pereira, Maria Voortman, Juliette Hengst, Rients Dijkstra, Alex Köppel, Hanneke Voortman, Daphne Verberg, Sanne ten Brink, Chris Pedis, Christy Westhovens, Maarten Keus, Jeroen de Bie, Galerie Ron Mandos, Mentors KABK, Stichting Droom en Daad, Mondriaan Fonds, Stichting Jan Roëde, Galerie Heden, De Spelonk

Etage 0

Lift

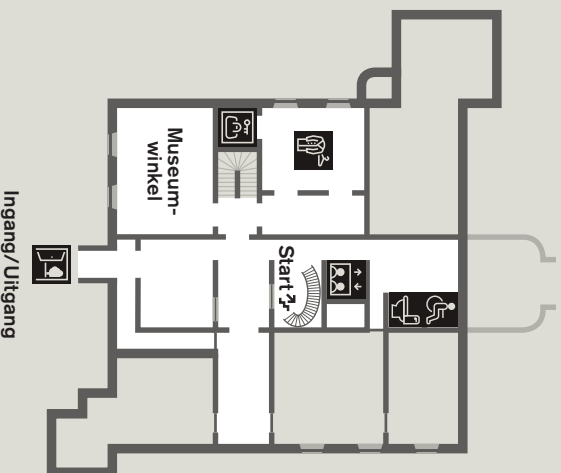
Ingang/Uitgang

Toiletten

Toilet mindervaliden

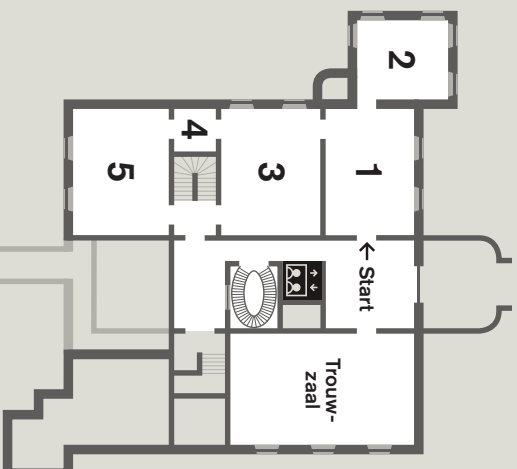
 Garderobe

 Lockers

Etage 1

Zaal 1-5: Carel Willink

Etage 2

**Zaal 6-8: Carel Willink en
Fong Leng**

Zaal 9-13: Jemima de Jonge Ternauernood

